

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана Боберського**

Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

„Затверджено”

на засіданні кафедри

фізичної терапії, ерготерапії

25.01.2021 р., протокол № 10

В.о.зав.каф. _____ Л.М. Ціж

„Затверджено”

на засіданні вченої ради

факультету ФТ та ЕТ

_____, протокол №

Декан _____ М.В. Данилевич

ПРОГРАМА КОМПЛЕКСНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

Львів – 2021

ПЕРЕДМОВА

Державний екзамен покликаний виявити рівень теоретичних знань та практичних вмінь, набутих студентами під час навчання на бакалавраті. Він складається з питань найбільших за навчальним навантаженням дисциплін:

«Основи практичної діяльності»,

«Основи ерготерапії»,

«Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату» і «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату»,

«Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності серцево-судинної і дихальної системи» і «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності серцево-судинної і дихальної систем»

«Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні функції нервової системи»

«Технічні засоби у фізичній терапії та ерготерапії»

Саме ці дисципліни і є найбільш профільними для отримання вибраного студентами фаху.

Основи практичної діяльності

Мета курсу – ознайомити студентів з галуззю їхньої майбутньої професійної діяльності та закласти фундамент для засвоєння матеріалу інших навчальних дисциплін з обраної спеціальності.

Після засвоєння курсу студенти будуть:

знати:

1. Визначення основних термінів, пов'язаних зі сферою їх професійної діяльності.
2. Принципи ведення медичної документації.
3. Основи професійних вимог, стандартів і етичних норм.
4. Основні правила спілкування з пацієнтом.
5. Принципи правильного розташування, драпірування та переміщення пацієнта.
6. Правила надання першої медичної допомоги.
7. Основні принципи інфекційного контролю.
8. Правила вимірювання та контролю за основними життєвими показниками.
9. Основні принципи проведення пасивних і активних вправ з пацієнтом.
10. Принципи підбору технічних засобів допомоги для пересування.
11. Принципи адаптації навколишнього середовища до потреб неповносправних.

вміти:

1. Здійснювати переміщення пацієнта.

2. Здійснювати підбір та підгонку основних технічних засобів допомоги пересуванню.
3. Забезпечити підстраховку пацієнта при пересуванні.
4. Проводити обстеження умов проживання неповносправного.

Тема 1. Реабілітація та її різновиди. Загальні відомості про фізичну терапію та ерготерапію. Конфіденційність.

Визначення терміну „реабілітація”. Складові реабілітаційного процесу: медична, психологічна, професійна, соціальна реабілітація, фізична терапія та ерготерапія. Місце фізичної терапії та ерготерапії у сфері охорони здоров'я та завдання, які вони вирішують. Рухові дисфункції – причини виникнення, профілактика і реабілітація. Етапи підготовки фахівця з фізичної реабілітації - сфери навчання: знання (теоретичні концепції та ідеї), уміння (навчальні та адміністративні) та ставлення; вживання в роль, зростання відповідальності. Конфіденційність – правила дотримання та їх особливості у сучасних умовах; правові винятки, коли конфіденційність може бути порушена без згоди пацієнта.

Тема 2. Види і формати ведення записів. Суб'єктивна і об'єктивна інформація. Коротко- і довготермінові цілі.

Види (орієнтований на джерело і орієнтований на проблему) і формати (розповідальний і СООП) ведення записів. Складові формату СООП: суб'єктивна інформація, об'єктивна інформація, оцінка і планування. Складові суб'єктивної (анамнез, скарги, побажання) та об'єктивної (тестування, аналізи, огляд) інформації. Суть понять „короткотермінова ціль” і „довготермінова ціль”, їх співвідношення, правила постановки.

Тема 3. Вимоги до викладу матеріалу. Загальні вимоги до спілкування.

Вимоги до викладу матеріалу на письмі: короткий, конкретний, розбірливий і вчасний. Шляхи покращення рівня документування (чого слід уникати, а на що наголосити). Ревізування матеріалу. Основні принципи спілкування, поділ на вербальне і невербальне спілкування; перешкоди спілкуванню.

Тема 4. Вербальне і невербальне спілкування; вислуховування. Перешкоди спілкуванню.

Вимоги/умови до ведення вербального спілкування. Основні форми невербального спілкування: міміка, жести, пантоміма, ілюстративні матеріали (малюнки, таблиці, відеоматеріали, тощо). Принципи письмового спілкування. Вислуховування як один з важливих компонентів спілкування. Перешкоди спілкуванню: час, мова, відстань тощо.

Тема 5. Основні принципи розташування і драпірування пацієнта. Переміщення пацієнта.

Вимоги до безпечного розташування пацієнта, використання допоміжних засобів при розташуванні. Розташування горілиць, долілиць, на боці, сидячи; можливі ускладнення при неправильному розташуванні. Поняття про

контрактури, відлежнини, спастику. Запобіжні пози. Вимоги до драпірування, завдання драпірування. Вимоги, підготовка і здійснення переміщення; правила техніки безпеки. Класифікація переміщення пацієнта (залежне переміщення у позі лежачи, залежне сидіння і піднімання, залежне переміщення у позі сидячи, незалежне переміщення у позі сидячи, залежне стояння і обертання, напівзалежне переміщення у позі стоячи, незалежне переміщення у позі стоячи). Організація переміщення пацієнта (підготовка, принципи, застереження). Стани пацієнта, які потребують спеціальних застережних заходів під час його переміщення. Рекомендації з дотримання безпеки.

Тема 6. Загальні правила пересування пацієнта. Моделі пересування з використанням основних технічних засобів. Методи підстраховки.

Активне переміщення пацієнта – принципи організації та вимоги до реалізації. Характеристика основних моделей пересування: двоточкова, триточкова, чотириточкова. Пересування у візку. Правила підстраховки під час пересування (страховочні позиції при ході по рівній поверхні, страховочна позиція при підйомі та спуску зі сходів, страховочна позиція при підйомі та спуску з бордюра) з використанням технічних засобів (милиці, візок, ходунці).

Тема 7. Пасивні і активні вправи.

Загальне ознайомлення з активними і пасивними вправами – визначення, мета і принципи застосування, вплив на діяльність різних систем організму. Покази і протипокази до застосування пасивних і активних вправ. Застосування активних вправ, активних вправ з допомогою та активних вправ з опором. Класифікація кінцевих відчуттів. Ізометричні вправи.

Тема 8. Методи вимірювання основних життєвих показників. Фактори, які можуть впливати на життєві показники.

Основні життєві показники: частота серцевих скорочень, частота дихання, артеріальний тиск, температура. Способи вимірювання життєвих показників (мануальні, апаратні). Величина життєвих показників у спокої та фактори, які можуть на них впливати. Неадекватні реакції-відповіді пульсу, частоти дихання та артеріального тиску.

Тема 9. Основи інфекційного контролю.

Загальні принципи інфекційного контролю. Характеристика медичної та хірургічної асептики. Класифікація ізоляцій: сувора (повна) ізоляція, контактна ізоляція, респіраторна ізоляція, туберкульозна ізоляція, ізоляція при захворюваннях травного тракту, ізоляція від дренажних/секреторних виділень, ізоляція від крові/рідин організму. Інфекційний контроль при різних групах захворювань, загальні правила роботи з пацієнтами. Стерильне поле та правила його підтримки. Завдання та принципи надання першої медичної допомоги при нещасних випадках та різних екстрених станах (поранення, переломи, кровотечі, опіки, корчі, удушення, перегрівання, шок, серцевий напад, інсулінозалежні стани, позна гіпертензія).

Тема 10. Адаптація навколишнього середовища до потреб неповносправних та принципи проведення обстеження умов їх проживання

Загальні принципи пристосування навколишнього середовища до потреб різних груп неповносправних. Вимоги до адаптація будинків (площадки перед входом в будинок, сходи, поруччя, пандуси, ліфти, стоянки), реабілітаційних центрів, об'єктів загального користування (тротуари, стоянки, об'єкти сфери послуг і торгівлі), громадського транспорту. Принципи збору інформації про умови проживання неповносправного. Системи оцінки. Підготовка до відвідування неповносправної особи вдома.

Тема 11. Заняття рекреаційним спортом з неповносправними

Рекреаційний спорт – історія виникнення і розвитку. Загальні принципи підготовки і проведення занять рекреаційним спортом з неповносправними різних нозологій. Знайомство з рекреаційними іграми (ігри з елементами: перебування у грі і виведення з неї, прицілювання, жонгливання, кидання вперед і назад, пасування і перехоплення). Знайомство з міжнародними правилами з баскетболу та регбі у візках. Принципи класифікації рекреаційних ігор. Вимоги, щодо адаптації спортивних споруд до потреб неповносправних.

Основи ерготерапії

Мета курсу – ознайомити студентів з поняттям «ерготерапія», як методу відновлення активної життєдіяльності людини, що використовується при порушеннях трудової, соціальної активності та здатності по догляду за собою.

Після засвоєння курсу студенти будуть:

знати :

- визначення ерготерапії; походження ерготерапії; відмінності ерготерапії від трудотерапії; завдання та об'єкт ерготерапії; етапи планування та проведення ерготерапії; принципи ерготерапії; поняття активності.

- патогенез, клініку, етіологію захворювань захворювань осіб різних вікових груп; основні підходи ерготерапії; шкали, що використовуються для оцінки порушень у пацієнтів.

- оцінка стану пацієнтів з руховими порушеннями; методи нормалізації тону м'язів; компенсаторна терапія; заходи для профілактики зменшення амплітуди рухів; поняття про больові відчуття; заходи для збільшення амплітуди пасивних і активних рухів; заходи для збільшення сили м'язів; класифікація відновних вправ; заходи для підтримки тону м'язів та амплітуди рухів у суглобах; заходи для попередження втоми м'язів та суглобів.

- особливості та клінічні прояви захворювань опорно-рухового апарату; покази, протипокази та застереження до проведення ерготерапії для хворих із захворюваннями опорно-рухового апарату; методики оцінювання можливостей пацієнтів із порушеннями з боку ОРА; принципи підбору методів впливу; основні допоміжні засоби та інвентар, що використовуються при проведенні ерготерапії; підбір технічних засобів; засоби пересування, які рекомендують при порушенні здатності до самостійного пересування; навчання пацієнтів продуктивній діяльності; навчання пацієнтів самостійному вдяганню та переміщенню, засоби для пристосування до повсякденного життя.

- захворювання нервової системи; порушення, які виникають внаслідок змін з боку нервової системи; завдання ерготерапії для пацієнтів неврологічного профілю; тестування та анкетування для визначення наявних порушень; особливості складання плану та заходів з ерготерапії; способи компенсації втраченої чутливості; засоби для пристосування до повсякденного життя; способи визначення сенсорної функції; визначення когнітивного рівня пацієнта; методи та засоби покращення когнітивних функцій пацієнта.

- заходи ерготерапії при обмеженні самообслуговування у геріатричних осіб; заходи, що полегшують догляд за собою; причини порушення здатності по догляду за собою; рекомендації по догляду за собою для геріатричних хворих; допоміжний інвентар по догляду за собою; заходи допомоги пацієнтам під час купання, використання туалету, прийому їжі; заходи, що полегшують вдягання при дисфункціях верхніх кінцівок; програми для попередження падіння осіб старечого віку; організацію дозвілля осіб старечого віку;

- особливості функціонування організму дитини; особливості роботи ерготерапевта з дітьми; методи оцінювання розвитку дитини; основні рефлекси; клінічні прояви та етіологія аутизму, ДЦП, синдромі Дауна; особливості побудови занять з дітьми; допоміжний інвентар при роботі з дітьми; методи заохочення та вироблення мотивації; особливості роботи з батьками хворої дитини; розвиток дрібної моторики у дітей; методики збільшення сили м'язів у дітей; прояви порушення сенсорної інтеграції.

вміти : -обґрунтувати застосування тих чи інших засобів ерготерапії для профілактики виникнення ускладнень, відновлення порушених функцій, відновлення навичок самообслуговування та адаптації середовища в яке повертається особа з неповносправністю.

- Оцінити можливості пацієнта перед проведенням ерготерапії враховуючи чинники навколишнього середовища.

- Враховуючи запит пацієнта скласти програму занять з ерготерапії та визначати очікуваний результат впливу з використанням спеціальних прийомів, способів та методів.

- Правильно підбирати необхідні шкали, опитувальники, методи спостереження для оцінки обмежень пацієнтів з різними порушеннями.

- Мотивувати та заохотити пацієнтів до занять.
- Облаштовувати навколишнє середовище пацієнтів для полегшення їх соціального життя (вдома, на роботі).
- Працювати спільно з мультидисциплінарною командою.
- Правильно підбирати інвентар та навчити користуватися допоміжними засобами для пересування та засобами, що полегшують виконання рухових дій.

Тема 1. Основи ерготерапії. Вступ

Історія виникнення ерготерапії в світі; Визначення ерготерапії; Мета та завдання ерготерапії; Об'єкт ерготерапії; Етапи проведення ерготерапії; етапи навчання та розвитку навичок; Основні компетенції ерготерапевта. Канадська модель ерготерапії. Роль ерготерапевта в міждисциплінарній команді. Области застосування ерготерапії: самообслуговування та догляд за собою, трудова діяльність, проведення дозвілля та відпочинку; принципи окупаційної терапії. Основні підходи ерготерапії; особливості роботи ерготерапевта у складі мультидисциплінарної команди.

Тема 2. Етапи ерготерапевтичного втручання

Оцінка обмежень життєдіяльності пацієнтів; основні методи оцінювання та очікувані результати. Діагностика. Постановка цілей втручання ерготерапевта; довгострокові та короткострокові цілі втручання, SMART-формат. Складання програми і спостереження. Умови успішного ерготерапевтичного втручання.

Втручання ерготерапевта у життєдіяльність пацієнта; втручання на самого пацієнта та мета цього втручання; втручання на навколишнє середовище або адаптація довкілля; втручання, спрямоване на активність.

Тема 3. Ерготерапевтичне оцінювання та функціональне обстеження пошкоджень різного типу

Обстеження великої моторики

Тести та шкали для виявлення дисфункцій кінцівок у пацієнтів; Оцінка мобільності пацієнта; амплітуди руху, координації; тести для визначення спритності верхньої кінцівки; тести для визначення швидкості виконання завдань.

Оцінювання дрібної моторики

Функції верхньої кінцівки, хапання; типи хапання; стадії розвитку хапання; стадії хапання; оцінювання дрібної моторики за допомогою стандартизованих тестів;

Оцінювання чутливості

Види чутливості; складні види чутливості; правила обстеження чутливості

Тема 4. Особливості ерготерапії як методу відновлення когнітивних, емоційних та психічних можливостей людини

Визначення поняття «когнітивні порушення» ; які когнітивні порушення обстежує ерготерапевт; правила спілкування з пацієнтами з когнітивними порушеннями; ступені когнітивних порушень; оцінювання когнітивних функцій за допомогою стандартизованих тестів;

Тема 5.Елементи активностей повсякденного життя

Активність у повсякденному житті та її складові; активність у роботі і продуктивній діяльності; активність у грі, відпочину та захопленнях; Персональні та інструментальні види рухової активності у повсякденному житті(ADL); Оцінювання видів рухової активності у повсякденному житті(ADL) за допомогою стандартизованих тестів; Адаптація та компенсація втрачених функцій; порушеннями

Ерготерапія при обмеженні самообслуговування

Заходи, що полегшують догляд за собою: догляд за зовнішністю, купання, гігієна ротової порожнини, вдягання, прийом їжі, пересування, транспортування, приготування їжі, прийом ліків, зміцнення здоров'я, дотримання заходів безпеки; причини проблем по догляду за собою; рекомендації при порушенні рухів та слабкості м'язів кінцівок; заходи при порушенні координаційних здібностей верхніх кінцівок.

Заходи допомоги пацієнтам під час купання; спеціальні пристосування, що полегшують самостійне купання.

Заходи допомоги при користуванні туалетом; спеціальні пристосування, що полегшують самостійне відвідування туалету.

Заходи допомоги при прийомі їжі; спеціальні пристосування, що полегшують самостійний прийом їжі.

Заходи, що полегшують самостійне вдягання одягу при дисфункціях верхніх кінцівок; основні обмеження, що виникають при дисфункціях верхніх кінцівок; спеціальні пристосування, що полегшуються самостійне вдягання одягу; рекомендації, яких треба дотримуватись при одяганні одягу; техніка вдягання пацієнтів, що перебувають в інвалідному візку.

Технічні засоби у фізичній терапії та ерготерапії

Мета курсу –набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок для підбору технічних засобів фізичної терапії особам з різними вадами та захворюваннями та навичками правильного користування цими засобами.

Після засвоєння курсу студенти будуть:

знати :

особливості використання технічних засобів у фізичній терапії, ерготерапії; різновиди та призначення технічних засобів; покази та протипокази до застосування технічних засобів; особливості використання технічних засобів

із лікувальною чи профілактичною метою; характеристику окремих засобів, які використовуються для відновлення функцій при ураженні нервової системи та опорно-рухового апарату.

вміти:

вміти підбирати для пацієнта той чи інший допоміжний засіб, враховуючи особливості захворювання; вміти оперувати принципами роботи новою сучасною апаратурою.

Тема 1. Основні поняття про технічні засоби у фізичній терапії, ерготерапії

Історія використання технічних засобів у медицині та реабілітації. Класифікація технічних засобів у фізичній терапії, ерготерапії. Законодавчо-нормативна база щодо технічних засобів у фізичній терапії, ерготерапії. Вимоги до технічних засобів.

Тема 2 . Технічні засоби у кінезотерапії.

Облаштування кабінетів ЛФК. Технічні засоби, що відновлюють та розробляють певні функції та їх коротка характеристика. Силові апарати та їх характеристика. Апарати для відновлення рівноваги тіла та їх характеристика. Апарати для масажу різних груп м'язів та їх характеристика

Тема 3. Ампутації та протезування у фізичній реабілітації.

Ампутації та покази до ампутацій. Процес протезування кінцівок. Види протезів кінцівок. Ендопротезування. Протезування молочних залоз.

Тема 4. Технічні засоби для відновлення функцій при порушеннях та деформаціях опорно-рухового апарату.

Класифікація ортезів. Завдання ортезування. Вимоги до ортезів. Ортезування кінцівок. Ортезування тулуба. Сучасні ортезні пристосування.

Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату, обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату

Мета курсу – набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок для оцінки та корекції порушень діяльності опорно-рухового апарату.

Після засвоєння курсу студенти будуть:

знати:

1. Основи біомеханіки, остеокінематики та артрокінематики для проведення оцінки і корекції діяльності опорно-рухового апарату.
2. Протипокази до фізичної реабілітації і розуміти причини виникнення несприятливих реакцій при проведенні фізичної терапії.
3. Принципи планування реабілітаційного процесу.
4. Особливості фізичної терапії на різних стадіях процесу загоєння.

вміти:

1. Описувати порушення діяльності опорно-рухового апарату та пояснити причину їх виникнення.
2. Проводити ортопедичне фізичне обстеження опорно-рухового апарату.
3. Складати та коригувати індивідуальні програми фізичної терапії.
4. Співпрацювати з іншими спеціалістами сфери охорони здоров'я і, при необхідності, родичами та близькими пацієнтів.

Тема 1. Osteokінематика. Артрокінематика. Біомеханічні властивості тканин.

Класифікація суглобів та їх рух: типи класифікації синовіальних суглобів; остеокінематика (осі та площини тіла людини); артрокінематика (компоненти (складові) руху суглобових поверхонь); поняття про щільноукладене положення суглоба; нещільно укладене положення; закон "опуклості-вгнутості"; додаткові рухи; «суглобова гра» та її застосування в реабілітації.

Баланс обмінних процесів у суглобах: рухова активність та обмін речовин у суглобах; індивідуалізація фізичних навантажень; рівні розпаду тканин (підвищений рівень розпаду тканин (при тренуванні), знижений рівень розпаду тканин); рівні відтворення тканин (підвищений рівень утворення тканин, знижений рівень утворення і відбудови тканин); живлення суглобів.

Біомеханічні властивості тканин: типи сил, що діють на тіло або у його межах (розтяг, стискання, зсування, згинання, скручування); склад і механічні функції тканин; відмінність у будові сухожил'я і зв'язок; біомеханічні властивості тканин (в'язкість (висока в'язкість, мала в'язкість), еластичність (пружність), деформація, пластичність, міцність); біомеханічні властивості зв'язок і сухожил'я (точка корисної роботи, точка максимального напруження, модуль еластичності, модуль пластичності, накопичена енергія); механізм пошкодження зв'язок і сухожил'я.

Біомеханіка м'язових скорочень: момент сили, м'язове зусилля, м'язове скорочення; типи м'язових скорочень (концентричний (долаючий), ізометричний, ексцентричний (уступаючий), ізотонічний, ізокінетичний); поняття про підсумковий рух у суглобах (активні та негативні сили); неврологічні фактори, що впливають на підсумковий рух у суглобах; м'язові фактори, що впливають на підсумковий рух у суглобах (неврологічні фактори: мобілізація рухових одиниць (кількість діючих рухових одиниць, тип: швидкі, повільні; розмір мотонейронів: великі, малі), величина імпульсації (частота вивільнення сигналів), тип вивільнення); співвідношення сили і довжини м'язів; співвідношення сили і швидкості скорочення м'язів; м'язові фактори (співвідношення сили і довжини м'яза, співвідношення сили і швидкості скорочення м'яза, м'язова архітектура, момент дії сили м'яза, м'язовий тонус); синергізм і антагонізм у роботі м'язів.

Тема 2. Створення, виконання та корекція програм фізичної реабілітації при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату

Обстеження у фізичній терапії: структура реабілітаційного процесу; складові діяльності фізичного реабілітолога (обстеження для визначення функціональних порушень та обмежень, прогнозування результатів реабілітаційного втручання, планування реабілітаційної програми, виконання реабілітаційної програми, оцінювання результатів, контроль та корекція реабілітаційної програми); зміст та складові реабілітаційного обстеження (спостереження, суб'єктивна оцінка стану пацієнта, об'єктивна оцінка стану пацієнта); спостереження у фізичній терапії (формальне, неформальне); суб'єктивна оцінка стану пацієнта (історія рухового порушення, біль: характер (тип, ознаки), інтенсивність і динаміка).

Об'єктивна оцінка стану пацієнта: загальні положення; поняття про інертні та скорочувальні структури; основні методи об'єктивного оцінювання (активний рух, пасивний рух, „кінцеве відчуття", «суглобова гра», тести з опором, ізометричне напруження м'язів, ММТ, спеціальні тести, пальпація, рефлексії); нормальні кінцеві відчуття, патологічні кінцеві відчуття (спазм м'яза, капсульне патологічне, пружинистий блок, кістка до кістки, порожнє); варіанти тестування інертних структур; варіанти тестування скорочувальних структур; протипокази та застереження.

Планування реабілітаційного процесу: поняття про реабілітаційний прогноз; поняття про реабілітаційну програму; основні фактори, які необхідно враховувати при створенні програми; визначення коротко- та довготермінових завдань реабілітації (SMART-формат).

Фізична реабілітація на різних стадіях загоснення: підбір засобів фізичної реабілітації (щодо участі пацієнта: активні, пасивні; щодо спрямованості (проблемний підхід): для зменшення болю, відновлення амплітуди, відновлення силових якостей, відновлення втрачених функцій); особливості реабілітації на стадіях запалення, фібропластичній та ремоделювання(завдання та засоби).

Контроль у фізичній терапії: корекція реабілітаційної програми; підстави для позапланового оцінювання завершення фізичної терапії.

Тема 3. Фізична реабілітація при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату

Фізична реабілітація при больовому синдромі: шкала болю; особливості застосування основних засобів і методів зменшення болю (лікування положенням (розвантажувальні положення, підймання); фізіотерапія (кріотерапія); масаж; ППР; суглобова гра; активні і пасивні вправи).

Фізична реабілітація при втраті амплітуди руху: класифікація та діагностика контрактур (за напрямом фізіологічних рухів: привідна, відвідна, згинальна, розгинальна, супінаційна, пронаційна, ротаційна, змішана; за локалізацією первинних змін: міогенна, артрогенна, дерматогенна,

десмогенна, ендогенна, нейрогенна); особливості застосування основних засобів і методів відновлення амплітуди руху (фізіотерапія, термотерапія, масаж, суглобова гра, постізометрична релаксація, активні та пасивні вправи).

Фізична реабілітації при втраті силових якостей: особливості відновлення силових якостей у фізичній реабілітації; тренування сили хворих і спортсменів (спільні та відмінні риси); основні засоби та методи відновлення силових якостей (відновлення сили м'язів з оцінкою 1 і 2 б за ММТ, відновлення сили м'язів з оцінкою 3 б за ММТ, відновлення сили м'язів з оцінкою 4 б за ММТ).

Тема 4. Ортопедичне фізичне обстеження та суглобів поясу верхніх кінцівок, плечового суглобу

Ортопедичне фізичне обстеження тулуба: шийна ділянка хребта (вимірювання амплітуди рухів, ММТ); грудна клітка і грудна ділянка хребта; поперекова ділянка хребта (вимірювання амплітуди рухів, ММТ).

Ортопедичне фізичне обстеження суглобів поясу верхніх кінцівок, плечового суглобу: суглоби поясу верхніх кінцівок; плечовий суглоб (вимірювання амплітуди рухів, ММТ).

Ортопедичне фізичне обстеження периферійних суглобів

Ортопедичне фізичне обстеження периферійних суглобів: ліктьовий суглоб (вимірювання амплітуди рухів, ММТ), променево-зап'ястковий (вимірювання амплітуди рухів), кульшовий суглоб (вимірювання амплітуди рухів, ММТ), колінний суглоб (вимірювання амплітуди рухів, ММТ), гомілково-стопний суглоб (вимірювання амплітуди рухів, ММТ) .

Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності серцево-судинної і дихальної системи, обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності серцево-судинної і дихальної систем

Мета курсу – набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок для оцінки та корекції стану хворих з ураженням дихальної та серцево-судинної систем.

Після засвоєння курсу студенти будуть:

знати : загальні основи медичної і фізичної реабілітації для осіб з ураженням органів дихання та серцево-судинної системи.

вміти : обґрунтувати застосування тих чи інших засобів фізичної терапії для лікування захворювань органів дихання та серцево-судинної системи, попередження їх загострень і ускладнень, відновлення здоров'я і працездатності, враховуючи при цьому покази чи протипокази до їх використання.

Тема 1. Наукове обґрунтування фізичної терапії при кардіо-респіраторних захворюваннях

Основа доказів для респіраторної реабілітації. Порівняльна характеристика показань до застосування фізичної терапії як складової частини пульмонологічної реабілітації при бронхолегеневих захворюваннях. Основа доказів для серцевої реабілітації. Докази застосування фізичної терапії відповідно до фази серцевої реабілітації.

Тема 2. Фактори впливу/корекції під час добору засобів фізичної терапії при кардіо-респіраторних захворюваннях

Чинники, що визначають характер і спрямованість заходів фізичної терапії осіб з респіраторними захворюваннями. Основні синдроми при захворюваннях дихальної системи. Кашель як лімітувальний симптом під час добору засобів фізичної реабілітації в осіб з бронхолегеневими захворюваннями. Задишка як фактор впливу/корекції під час добору засобів фізичної реабілітації в осіб з бронхолегеневими захворюваннями. Стратегічна оцінка ризику та огляд здоров'я для здійснення фізичної терапії осіб з серцево-судинними захворюваннями. Процес стратифікації ризику при ССЗ. Компоненти стратифікації ризику для здійснення фізичної терапії при ССЗ. Компоненти клінічної оцінки. Складова ФТ при порушенні діяльності ДС та ССС. Складова клінічної діяльності фізичного терапевта. Складова частина (компоненти) МКФ. Складова обстеження при фізичній терапії осіб з КРЗ.

Тема 3. Реабілітаційні втручання та методики їх застосування при респіраторних захворюваннях.

Фізичні вправи (спеціальні вправи, ЗРВ). Маніпуляційні втручання: мануальний тиск, спружинення ребер, кероване відкашлювання дихання через підтиснуті губи, ротація та ін.. Положення постурального дренажу в залежності від місця локалізації запалення. Положення для покращення вентиляції. Водні процедури. Масаж. Природні чинники.

Тема 4. Фізіологія та моніторинг вправ при реабілітації осіб з серцево-судинними захворюваннями.

Фізіологічні механізми вправ. Вплив загальної фізичної культури на стан серцево - судинної системи. Серцево-судинний дрейф. (рівномірне тренування). Інтервальні тренування. Силові тренування. Застосування статичних та динамічних дихальних вправ у поєднанні із загальнорозвиваючими. Особливості застосування ФТ на різних етапах КР. ФТ при Гіпер- та гіпотонічній хворобі. ФТ при СН. Фтерапія при ішемічній хворобі серця. ФТ при ІМ.

Тема 5. Складання програм з фізичної терапії при кардіо-респіраторних захворюваннях. Мета, цілі (коротко- та довготермінові) фізичної терапії. Покази та протипокази до занять з фізичною терапією. Застереження при занятті з пацієнтами з кардіо-респіраторними захворюваннями. Підбір засобів фізичної терапії: лікувальна фізична культура, масаж, фізіотерапія, механотерапія. Визначення дозування відповідно до вихідного стану пацієнта.

Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні функції нервової системи

Мета курсу – набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок про основи та закономірності менеджменту фізичної терапії хворих з даною нозологією.

Після засвоєння курсу студенти будуть:

знати: загальні основи медичної і фізичної терапії для осіб з ГПМК та ХСМТ

вміти: обґрунтувати застосування тих чи інших засобів фізичної реабілітації для профілактики виникнення ускладнень, відновлення порушених функцій, адаптації до неповносправності пацієнтів з ГПМК, та ХСМТ.

Тема 1. Кровопостачання головного мозку Гострі порушення мозкового кровообігу. Кровопостачання головного мозку. Статистика; Чинники ризику. Класифікація гострих порушень мозкового кровообігу. Перехідні порушення мозкового кровообігу

Тема 2 . Стійкі порушення мозкового кровообігу – інсульти. Види інсультів. Геморагічні інсульти. Причини виникнення . Види геморагічних інсультів. Локалізація. Клініка

Тема 3. Ішемічні інсульти. Наслідки перенесеного інсульту. Причини виникнення ішемічного інсульту. Види. Локалізація. Наслідки перенесеного інсульту

Тема 4. Особливості обстеження хворих з наслідками ГПМК. Складові реабілітаційного обстеження. Категорії і цілі реабілітаційного обстеження. Складові психічного статусу пацієнтів з гострими порушеннями мозкового кровообігу. Локалізація уражень черепно-мозкових нервів. Обстеження і визначення порушень. Обстеження амплітуди рухів в уражених кінцівках. Обстеження тонусу м'язів. Види тонусу, компоненти, взаємозв'язок між тонусом м'язів і руховими розладами. Клінічні інструменти (6 хв. тест, Моторний контроль вертикалізації, Функціональне досягання, Ходьба у 4-х квадратах, Ходьба 10 метрів)

Тема 5. Фізіологія та анатомія спинного мозку. Етіологія і патогенез порушення провідності спинного мозку. Біла та сіра речовина, провідні шляхи. Рівні пошкодження хребта та спинного мозку (кістковий та неврологічний), Неврологічна шкала пошкодження спинного мозку ASIA. Шкала основних м'язів та рівень їх іннервації основні синдроми пошкодження спинного мозку

Тема 6. Організація надання допомоги при травмі хребта. Імобілізація та транспортування, ведення потерпілого у відділенні невідкладної допомоги. Медичне лікування (консервативне, хірургічне). Шийні комірці (жорсткі, м'які, філадельфійські), зовнішні корсети (торако –

люмбально – сакральний та люмбально – сакральний). Основні виміри пацієнта при підборі зовнішнього корсету.

Тема 7. Ускладнення при пошкодженні спинного мозку. Профілактика відлежин. Функція зовнішнього дихання при пошкодженні спинного мозку. Контрактури, анкілози, осифікати. Спастичність та підвищення тонусу. Типи порушення роботи сечового міхура. Ускладнення при порушенні роботі кишківника..

Тема 8. Особливості обстеження осіб з ХСМТ. Тестування сили м'язів (використовуючи мануальне м'язове тестування). Вимірювання амплітуди руху (гоніометрія). Тестування мобільності (шкали мобільності COVS). Неврологічне обстеження. Тестування чутливості. Тестування рефлексів, тонусу м'язів.

Тема 9. Фізична реабілітація хворих з гострими порушеннями мозкового кровообігу. Визначення фізичної реабілітації. Принципи фізичної реабілітації. Прогностичні фактори відновлення. Цілі фізичної реабілітації. Вимоги до реабілітаційних занять. Протипокази до занять фізичної реабілітації. Вказівки до занять фізичної реабілітації.

Тема 10. Особливості фізичної терапії осіб з ХСМТ. Практичні навички переміщень хворих з ураженням спинного мозку. Пасивні рухи та техніка їх виконання. Загальні правила виконання пасивних рухів та їх особливості при пошкодженні спинного мозку техніка виконання пасивних рухів. Описова техніка основних побутових вмінь та навичок, фактори які впливають на набуття навичок мобільності.

Тема 11. Особливості навчання техніки ходьби осіб з ХСМТ і ГПМК. Навчання основним навикам ходьби. Фактори від яких залежить ходьба, переваги ходьби. Неврологічні рівні у порівнянні з потенційною можливістю ходьби. Ортопедичне обладнання, яке застосовується для ходьби при пошкодженні спинного мозку.

Рекомендована література для підготовки до іспиту:

з навчальної дисципліни «Основи практичної діяльності»

1. Белова А. Н., Щепетова О. Н. Шкалы, тесты и опросники в медицинской реабилитации. – Москва : Антидор, 2002. – 440 с.
2. Вовканич А.С. Вступ у фізичну реабілітацію (матеріали лекційного курсу. – Львів: Українські технології, 2008. – 200 с.
3. Мухін В. М. Фізична реабілітація. – Київ : Олімпійська література, 2000. – 424 с.
4. Стандартні правила щодо урівняння можливостей інвалідів. – Львів : Надія, 1998. 48с.
5. Окамото Г. Основи фізичної реабілітації / Гері Окамото ; пер. з англ. – Львів : Галицька видавнича спілка, 2002. – 325 с.

6. Фізична реабілітація : анот. бібліогр. покажч. / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 1162 с.
7. Коритко З. Медико-біологічні основи рухової активності : навч. посіб. / Зоряна Коритко. – Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2020. – 223 с.

З навчальної дисципліни «Основи ерготерапії»

1. Мазепа М. А. Использование принципов доказательной медицины в практике физической терапии и эрготерапии // Здоровье для всех : материалы VII междунар. науч.-практ. конф. – Пинск : ПолесГУ, 2017. – С. 147–52.
2. Мазепа М. Сучасна парадигма ерготерапії / Марія Мазепа // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. - 2017. - Вип. 25/26. - С. 174-180.
3. Мазепа М. А. Етичний кодекс ерготерапевта : лекція / Мазепа М. А. – Львів, 2019. – 7 с.
4. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія" та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.
5. Таран І. В., Валюшко Ю. Ерготерапія, як сучасний напрямок фізичної реабілітації хворих із травмами й захворюваннями нервової системи / Таран І. В., Валюшко Ю. // Теоретичні та методичні проблеми фізичної реабілітації : матеріали VI Всеукр. наук.-метод. конф. – Херсон, 2016. – С. 292 – 298.
6. Пустовойт Б.А1., Пустовойт К.Б2. Сучасні погляди ерготерапії Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології № 1 / 2017
7. Багрій Іванна. Заняттєва терапія як напрям професійної діяльності / Іванна Багрій // Педагогіка та психологія професійної освіти. –2014. – №1. – С. 158-166.
8. Эрготерапия (Occupational Therapy) – новая профессия в сфере реабилитации для Украины – [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ua.ua.info/mamforum_arch/theme/516316.html.
9. Ерготерапія і життєдіяльність, 2013 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.ergoterapia.wordpress.com/2013/01/30/ерготерапія-і-життєдіяльність>
10. Шевцов А.Г. Освітні основи реабілітології : [монографія] / А. Г. Шевцов. – К.: „МП Леся”, 2009. – 483с.
11. Baltes P. B. Theoretical propositions of lifespan developmental psychology: On the dynamics growth and decline // Developmental Psychology. – 2015. – № 23(5). – P. 611– 626.
12. Christiansen C. H. Introduction to occupation: The art and science of living / Carles H. Christiansen, Elizabeth A. Townsend.. – 2nd ed. Library of Congress Cataloging-in-Publication Data, 2013. – 434 p.
13. Christiansen C. H. Occupational Therapy, Performance, Participation and Well-being / Carles H. Christiansen. – Library of Congress Cataloging-in-Publication Data, 2005. – 668 p.

10. Occupational Therapy Practice Framework: Domain and Process // American Journal of Occupational Therapy. – 2011. – № 56. – P. 609 – 639.
Moruno Miralles P. Occupational Therapy: An historical perspective. 90 years after its establishment : [Internet monograph] / Moruno Miralles P., Talavera Valverde M. A. – TOG (A Coruna): APGTO, 2014. – 323 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www. revistatoq.com](http://www.revistatoq.com)

З навчальної дисципліни «Технічні засоби у фізичній терапії, ерготерапії»

1. Вихляєв Ю. М. Реабілітаційні технології і технічні засоби для відновлення людей з обмеженими фізичними можливостями (на прикладі сліпих) : навчальний посібник / Ю.М. Вихляєв; Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут". – Вінниця : Рогальська І. О., 2012. – 143 с.
2. Вовканич А.С. Вступ до фізичної реабілітації : навч. посібник / А. С. Вовканич. – Львів: ЛДУФК, 2013. – 184 с.
3. Закон України Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні: за станом на 06 жовтня 2005р / Верховна Рада України – Офіц. вид. – Київ : Парлам. вид-во, 2005. – 3с.
4. Материально-техническое обеспечение адаптивной физической культуры: Учеб.пособие / Под ред. проф. С.П. Евсеева. – Москва : Советский спорт, 2000. – 152 с.
5. Технічні засоби в фізичній реабілітації : опорний навчально-методичний інтерактивний комплекс / За заг.ред. Т. В. Кухтик. - Краматорськ: ДІТМ МНТУ ім. Ю.Бугая, 2010. – 106 с.
6. Современные методы механотерапии в медицинской реабилитации : науч.-метод. пособие / под ред. И. З. Самосюка. – Киев : Науч.свит, 2009. – 184 с.

З навчальної дисципліни «Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату», «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату»

1. Герцик А. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату : монографія / Андрій Герцик. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 388 с.
2. Музыка Ф. Анатомія людини : навч. посіб. / Федір Музыка, Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб. – Л. : ЛДУФК, 2014. – 360 с. – ISBN 978-966-2328-70-7.
3. Мухін В. М. Фізична реабілітація в травматології : монографія / В. М. Мухін. – Л. : ЛДУФК, 2015. – 428 с
4. Олекса А.П. Ортопедія. – Тернопіль: ТДМУ, 2006. – 528 с.
5. Склярєнко Є.Т. Травматологія і ортопедія: Підруч. для студ. вищих мед. навч. закл. – К.: Здоров'я, 2005. – 384 с.
6. Фізична реабілітація у фізичному вихованні та спорті : анот. бібліогр.

покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 66 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/2468>

З дисципліни «Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності серцево-судинної і дихальної системи» і «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності серцево-судинної і дихальної систем»

1. Івасик Н.О. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання Навч. посібник для студентів вищих навч. закл. фізкультурного профілю 2-ге видання Львів : Український бестселер 2009. – 192 с.
2. Мухін В. М. Фізична реабілітація підручник / Мухін В.М. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – Київ : Олімп. л-ра, 2010. – 488.
3. Панасюк Є.М., Корзюк Л.С., Федорів Я.М., Онищенко Ю.В. Фізіологія і патологія органів дихання. – Львів : Світ -1992.
4. Децик Ю.І. Пропедевтика внутрішніх хвороб - Київ: Здоров'я, 1998 – 501 с.
5. Епифанов В.А. Лечебная физическая культура и массаж. – Москва : ТЕО ТАР-МЕД, 2002. – 558 с.

З дисципліни «Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні функції нервової системи»

1. Білянський О. Ю. Методика фізичної реабілітації осіб другого зрілого віку після мозкового ішемічного інсульту : метод. посіб. / Білянський О. Ю., Куц О. С. - Дрогобич : Відродження, 2007. - 137 с. - ISBN 978-966-538-184-6 <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/7612>
2. Епифанов В.А. Реабилитация больных, перенесших инсульт/ В.А. Епифанов. – Москва : МЕДпресс-инфом, 2006. 256 с.: ил.
3. Крук Б. Нові технології фізичної реабілітації неповноосправних осіб з хребтно-спинномозковою травмою шийного відділу : навч. посіб. / Богдан Крук, Олександр Куц. - Львів : Українські технології, 2006. - 135 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10397>
4. Кобелєв С. Фізична реабілітація осіб з травмою грудного та поперекового відділів хребта і спинного мозку : метод. посіб. для студ. ВНЗ фіз. профілю / Степан Кобелєв. - Львів : ПП Сорока, 2005. - 88 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/9399>
5. Паєнок О. Загальний огляд нервової системи. Головний і спинний мозок : тези лекцій / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
6. Паєнок О. Черепно-мозкова травма. Травми хребта та спинного мозку : тези лекції / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
7. Паєнок О. Гострі порушення мозкового кровообігу за ішемічним та геморагічним типом : тези лекції / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.
8. Паєнок О. Кровообіг головного та спинного мозку. Синдроми ураження окремих артерій мозку : тези лекції / Олександр Паєнок. – Львів, 2017.

9. Рокошевська В. Фізична реабілітація хворих після перенесеного мозкового геморагічного інсульту в умовах стаціонару : метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. фізкульт. профілю / Віра Рокошевська. - Львів, 2010. - 93 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/8000>
10. Реабилитация неврологических больных / А.С. Кадыков, Л.А. Черникова, Н.В. Шапаронов. – М.: МЕДпресс-информ, 2008. -560
11. Susan B. O'Sullivan, Thomas J. Schmit. Physical rehabilitation: assessment and treatment / [edited by] – 4th ed. 2002. 1053p
12. Шевага В.М. Неврологічні прояви захворювань судин головного мозку, їх діагностика та лікування: Курс вибраних лекцій. – Львів, 1998. – 43с
13. Шевага В.М. Травма хребта та спинного мозку : курс вибраних лекцій. – Львів 1996. – 8 ст.